

UNIC (Városhálózat a kerámiaipar innovációjáért)

Projekt adatlap

1. A PROJEKTRŐL DIÓHÉJBAN

Kilenc, a kerámiaiparban hosszú múlttal rendelkező város együttműködése a kerámiaipari innovációért.

2. A PROJEKT NEVE

UNIC – Városhálózat a kerámiaipar innovációjáért

Az Európai Bizottság által „gyorsított eljárásúnak” minősített

Projekt kezdete: 2008. december

Projekt vége: 2011. június

3. PARTNEREK

- Limoges, Franciaország (vezető partner)
- Aveiro, Portugália
- Castellón, Spanyolország
- Kolozsvár, Románia
- Delft, Hollandia
- Faenza, Olaszország
- Pécs, Magyarország
- Stoke-on-Trent, Egyesült Királyság
- Sevilla, Spanyolország

4. MILYEN KIHÍVÁSOKKAL NÉZTEK SZEMBE A PROJEKTPARTNEREK?

Európában a világpiacon versenyelőnyét veszítő nehéziparról az innováció-alapú gazdasági modellre való átállás problémája leginkább azokat a városokat sújtja, amelyek történelme és gazdasági fejlődése egy specifikus iparághoz nagy mértékben kötődött. Így történt ez az URBACT UNIC projektben részt vevő kilenc város esetében is, amelyek számára kilábalási pontot jelenthet a kerámiaipari hagyományaikra támaszkodó gazdaságfejlesztés.

A projektek kivitelezése során tehát komoly kihívást jelentett az addig sokak által – nem megfelelő módon ugyan, mégis – gyengeségként tekintett szektor új kontextusba való innovatív integrálása, átalakítása olyan módon, hogy arra csakis erősségként, azaz értéként tekintsen minden érintett. Annak érdekében, hogy ez a lehető leghatékonyabb legyen, a városoknak közös, egyeztetésen és párbeszédre alapuló munkafolyamatot kellett kidolgozniuk. Ennek eredményeképpen a kerámiaipar újra vonzóvá válik, mind a munkavállalók, mind a turisták, mind a lakosok számára. Tovagyűrűző hatásai a város demográfiai és gazdasági kihívásaira is választ nyújthatnak.

5. MILYEN KÖVETKEZTETÉSEKET VONTAK LE? MILYEN JAVASLATOKAT FOGALMAZTAK MEG?

Az UNIC hálózat a vizsgálat kezdeti szakaszától az URBACT Helyi Támogató Csoportjaira épült, amelyek az egyes városokban összefogták a terület kulcsszereplőit, és kidolgozott számos javaslatot, amelyeket a városok beemelték megfelelő Helyi Cselekvési Terveikbe:

1. Együttműködési modellek (kiválóság és versenyképességi klaszterek) kidolgozása a kutatás, az innováció és a gazdaságfejlesztés közötti kapcsolatok elősegítése érdekében (Európai Kerámia Központ, Limoges; Kerámia Kutatási és Kompozit Anyag Központ, Aveiro; Kerámiaipari Gyártók Kiválósági és Innovációs Központja, Stoke-on-Trent; Európai Kerámiaipari Innovációs Központ, Castellón, stb.).

2. A kerámiaiparban dolgozók szakképzettségi szintjének növelése, („Kerámiaipari Szakképző Akadémia”, Stoke-on-Trent; Aveiro szakképzési terve)
3. Az eredet-megjelölés védelme a sokféle alkalmazási terület szemléltetése érdekében („CityLab, Castellón; szabadtéri múzeum, Faenza; fenntarthatósági park, Aveiro).
4. A kerámiaipari technológia városi környezetbe történő átültetése a sokféle alkalmazási terület szemléltetése érdekében („Citylab, Castellón; szabadtéri múzeum, Faenza; fenntarthatósági park, Aveiro).
5. Kulturális attrakciók kidolgozása és jelentős, rendszeres rendezvények szervezése az érintett városok idegenforgalmi potenciáljának kiaknázása érdekében (Brit Kerámia Biennálé, Stoke-on-Trent, Pécs: Európa Kulturális Fővárosa 2010, „De terre et de feu”-„Földből és tűzből” nemzetközi kiállítás, Limoges; „A római hagyományoktól az innovációig” kerámiaipari bemutató, Kolozsvár, stb.).
6. A városról alkotott kép és annak valódi tulajdonságai közötti különbség megszüntetése turisztikai útvonalak kijelölésével (a kerámiaszektor térképe, Sevilla; Kerámiaút, Delft), az ott lakók bevonásával (önkormányzati választási kampány, Pécs; könyv a történelemről és a jövőről, Faenza) és innovatív marketing-stratégiák kidolgozásával („Delft Blue”).

6. MIT TANULTAK A PARTNEREK A PROJEKT SORÁN?

Limoges

A város tapasztalatai Eric Martin, (General Director for Services of the City of Limoges) bemutatásában:

„Egyszerűnek tűnhet együttműködésre bírni az ipari szereplőket, a tervezőket és a helyi hatóságokat, ám ez egyáltalán nem volt magától értetődő.

Az alaptanulmány során meghatározhattuk erősségeinket és gyengeségeinket, a Helyi Cselekvési Terv pedig rákényszerített minket a célok közös megvitatására és a megfelelő intézkedések meghozatalára. A partnervárosok jó gyakorlatai kapcsán végzett teljesítményértékelésnek köszönhetően számos ötletet kaptunk. Castellón példája, a kerámiaipari anyagok városi környezetben való felhasználása nagyon meggyőző volt számunkra, csakúgy, mint a Stoke-on-Trentben felállított „kerámiaipari csoportosulás” helyi munkamódszere, valamint a Delft városa által irányított hatékony területi marketing.”

Pécs

Pécs lett az Európa Kulturális Fővárosa program egyik legjelentősebb fejlesztése a Zsolnay gyár mára leromlott állapotú és zömében hasznosítatlan műemlék épületeinek felújítása. A város célul tűzte ki minél több érintett bevonását Helyi Támogató Csoportjába. A Zsolnay porcelángyár a kerámiaipar gazdaságát és profilját megújítani hivatott katalizátorként központi szerepet tölt be a csoportban, csakúgy, mint a helyszínen lévő csapat, amely felügyeli a beruházásokat, és a Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010 projekt keretében kulturális rendezvényeket szervez. 2009-től kezdve az UNIC projekt során létrehozott helyi partnerség lehetővé tette egy kerámia- és porcelánipari regionális versenyképességi klaszter felállítását a Dél-Dunántúlon, amely jelenleg 11 tagot számlál.

Stoke-on-Trent

A város tapasztalatai Rachel Nicholson, a helyi önkormányzat projekt koordinátora és a gazdaságfejlesztési osztály munkatársának tolmácsolásában:

„A kezdetektől meg voltunk győződve arról, hogy a kerámiaipari cégek felelősek jövőjük irányításáért, ezért a Helyi Támogató Csoport elnöke a magánszektor egyik képviselője volt. A Helyi Cselekvési Terv kidolgozása során alkalmazott aktív megközelítés és választott tisztviselőink bevonása a projektbe a siker valódi tényezői voltak, ami által bebizonyíthattuk, hogy a kerámiaipar fejlődik.” Az előzetes tanulmány összekapcsolta az érintettek széles körét (ipari szereplők, egyetemek, múzeumok, boltok, egyesületek stb.) a jelenlegi helyzet teljes elemzésének kidolgozása, illetve 2025-ös távlatban a stoke-on-trenti kerámiaipar közös álláspontjának kialakítása érdekében.

7. MELYEK A PROJEKTPARTNEREK ÁLTAL KIDOLGOZOTT KONKRÉT MEGOLDÁSOK?

Az URBACT UNIC projekt során kialakított partnerség meghosszabbításra került az **UNIC Városhálózat a Kerámiaipar Innovációjáért Szövetség** megteremtésével. A Delftben megrendezett UNIC záró konferencián a

partnervárosok szándéknyilatkozatot írtak alá a hálózat tevékenységét irányító szervezet megalapításáról. A szervezet egyebek mellett támogatja a szereplők közötti tapasztalatcserét, Helyi Cselekvési Terveik végrehajtásának továbbvitelét, valamint más hálózatokkal történő kapcsolatok kialakítását. Tagjai befolyásának védelmére és ösztönzésére szolgáló tevékenysége mellett szerepe kiterjed a programok felülvizsgálatára, valamint európai uniós pályázatok felderítésére és benyújtására. A következő lépés a limoges-i székhelyű szervezet alapszabályának aláírása, valamint a döntéshozó szervek kijelölése, amely a 2011 őszi tervezett limoges-i konferencia keretében történik majd.

A partnerek emellett turisták számára **Európai Kerámiaút** kijelölését tervezik. A cél a kerámiaipart előtérbe helyező kulturális és ipari területeket (manufaktúrák, múzeumok, múzeumi boltok, stb.) összekötő helyi útvonalak összekapcsolása.

Az URBACT projekt keretében az UNIC hálózatnak lehetősége nyílt az Európai Unió kívüli programokon való részvételre, a 2010-ben Jingdezhenben megrendezett Nemzetközi Kerámiavásáron standdal jelent meg. 2010 júniusában az UNIC partnerek hivatalossá tették elhatározásukat a mély kerámiai hagyományokat ápoló más ázsiai országok felé való nemzetközi nyitást illetően, a **Világ Kerámiaútját** megalapító charta aláírásával. Négy ázsiai város csatlakozott a chartához: Gangjin és Incheon (Dél-Korea), Jingdezhen (Kína) és Séto (Japán). Az alapító tagok vállalták egy kerámiai információmegosztó platform megalapítását a kultúra, tudomány, turizmus és örökség, gazdaság, művészi alkotás és technológiai kutatás területén. A „Világ Kerámiaútja” célja tagjai számára idegenforgalmi ösztönző szerepet betölteni, elősegíteni a művészeti és tanulmányi cserekapcsolatok kialakulását, valamint tapasztalatok és jó gyakorlatok megosztását a kerámiaipari technikák alkalmazásának területén. További célkitűzése támogatni tagjai idegenforgalmát, valamint a vállalatok számára szilárd alapot teremteni kereskedelmi és technológiai cserére.

Limoges - Zászlóshajó projektre épülő Helyi Cselekvési Terv

Az önkormányzat által jóváhagyott Helyi Cselekvési Terv legambiciózusabb célkitűzése az Európai Kerámia Központ nemzetközi szintű támogatása, amely szükségessé teszi tagjai (az Európai Kerámia Klaszter, a műszaki iskola és a régió) jól összehangolt irányítását. A projektnek meg kell teremtenie az alapkutatás és az alkalmazott kutatás közötti kapcsolatot innovatív vállalkozások alapításának ösztönzésén keresztül. A programot más, a Helyi Cselekvési Terv részét képező, vagy ahhoz kapcsolódó kezdeményezés is támogatja, melyek célja a város számára „kerámiaipari” identitást kialakítani, fejleszteni a technológiatranszfert, valamint a Helyi Támogató Csoportra építve létrehozni egy „helyi kerámiaipari csoportosulást”, amely összefogja a szektor helyi és regionális szereplőit; a „Porcelaine de Limoges” („Limoges-i Porcelán”) elnevezés védelme; valamint a kerámia beépítése a város köztéri bútorainak építőanyagába.

Pécs

Pécs nemrégiben kiadott Helyi Cselekvési Terve három fő területet ölel fel: az Európa Kulturális Fővárosa projekt keretében kialakításra került Zsolnay Kulturális Negyed, amelyhez a szükséges befektetéseket már 2008-at megelőzően fedezték; a porcelánipar és a város egyetemei közötti kapcsolatok és partnerségek elősegítését; és végül az innováció és a vállalkozások támogatását. 40 millió eurós költségvetésével, amelynek 85%-a az Európai Uniótól, 10%-a az államtól és 5%-a a várostól származik, a Zsolnay Kulturális Negyed tervei között szerepel egy öt hektáros területen fekvő 40 000 m²-es épület újjáépítése és rehabilitációja. Ez a város szívében lévő új klaszter számos funkciót tölt be, kulturális (színház, kulturális központ, művészeti galériák), kereskedelmi és oktatási célú épületekkel. A negyedben a Zene és Vizuális Művészeti Iskola részét képező új egyetemi épület ad helyet a kerámia design tagozat és összességében 1200 hallgatója számára 14 000 m²-en. A régi ipari épületek inkubátorként funkcionálnak, öt vállalat megalapítását tették lehetővé. A projekt részét képező innováció-támogatás magában foglalja egy 3D-s alkotói stúdió prototípusának kifejlesztését, valamint olyan kutatási programok és workshopok kivitelezését, amelyek összekapcsolják a helyi kerámiaipari szereplőket és a célt, hogy újjáélesszék a Zsolnay gyár termékeinek kreativitását.

Stoke-on-Trent

- Az Európai Bizottsághoz benyújtott Helyi Cselekvési Terv

A Helyi Cselekvési Terv nemrégiben kiadásra került, annak ellenére, hogy az önkormányzatnak előre nem látható finanszírozási helyzetet kellett kezelnie. A Stoke-on-Trent projekt referencia Irányító Hatósága (a regionális fejlesztési ügynökség) a kezdetektől fogva nagy mértékben közreműködött a projektben, 2010 májusi feloszlásával tehát az új brit kormány teljes mértékben megváltoztatta a játékszabályokat.

„Nem volt többé regionális szinten kontaktszemély, aki kezelte volna az európai alapokkal kapcsolatos kéréseinket, ezért projektünket közvetlenül az Európai Bizottsághoz nyújtottuk be, és jelenleg is közvetlenül a Bizottsághoz fordulunk finanszírozásért,” magyarázza Rachel Nicholson.

- Nemzetközi művészeti rendezvény szervezése: Brit Kerámia Biennálé

A Helyi Cselekvési Terv egyik projektje a stoke-on-trenti kerámiaipari hálózat bemutatása, amelynek keretében a lakosság megismerhette új profilját, a brit és nemzetközi turisták és szakmabeliek pedig megbizonyosodhattak vonzerejéről és lendületéről. 2009-ben a UNIC projekt létrehozta a Brit Kerámia Biennálét, amely hat hét alatt 35 000 látogatót fogadott, és a város számos kiállítási pontján adott lehetőséget kortárs művészek bemutatkozására.

A szintén a Helyi Támogató Csoport által koordinált második Biennálé 2011. szeptember 30. és november 13. között került megrendezésre.

- A kerámiaipar profiljának megújítása

Az önkormányzat számára most váltak elérhetővé a kerámiaipar profiljának megújítása és fejlesztése érdekében hozott intézkedések eredményei. Az első szembetűnő jel az egyetemi hallgatók növekvő érdeklődése a kerámiához kapcsolódó képzési programok iránt.

8. ELÉRHETŐ EREDMÉNYEK

Alaptanulmány: http://urbact.eu/fileadmin/Projects/UNIC/outputs_media/UNIC_baseline_study_-_Abstract.pdf

Pécs Helyi Cselekvési Terve: [Pécs Helyi Cselekvési Terve – PDF](#)

[UNIC Projekt mini-honlap – URBACT honlap](#)

[Válságkezelés a UNIC segítségével brosúra – PDF](#)

[Limoges – URBACT honlap](#)

[Pécs – URBACT honlap](#)

[Stoke-on-Trent – URBACT honlap](#)

[Limoges Helyi Cselekvési Terve - PDF](#)

[Stoke-on-Trent Helyi Cselekvési Terve – PDF](#)